

คำนำ

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการตามภารกิจ เพื่อเสริมสร้างให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ โดยผ่านกลไกคือผู้นำชุมชนด้านต่างๆ เป็นตัวจักรสำคัญ รวมทั้งใช้เครื่องมือต่างๆเป็นตัวขับเคลื่อน หนึ่งในเครื่องมือที่ถือว่าเป็นนวัตกรรมสำคัญของกรมการพัฒนาชุมชน คือระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน ซึ่งได้มีวิวัฒนาการมาจากระบบมาตรฐานงานชุมชน เป็นเครื่องมือที่ใช้เกณฑ์ชี้วัด เป็นตัวกำหนดมาตรฐานของกลุ่มเป้าหมายในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม และการพัฒนาระดับไปสู่ความมีคุณภาพ มาตรฐานในระดับสากลมากยิ่งขึ้น

สำหรับเอกสารชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจ และอำนวยความสะดวกสำหรับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ใช้ในการแนะนำ ชี้แจงให้กับกลุ่มเป้าหมาย ให้พัฒนาตนเองได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสามารถประยุกต์ให้เหมาะสมได้ ในเอกสารนี้ประกอบด้วย เมนู การพัฒนาตนเอง การตรวจประเมินผลการพัฒนาตนเอง และขั้นตอนการรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชน

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงเป็นประโยชน์สำหรับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง หากมีข้อเสนอแนะประการใด ยินดีน้อมรับเพื่อเป็นปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

คณะผู้จัดทำ

มกราคม ๒๕๕๘

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

ตัวช่วยการทำงานมาตรฐานการพัฒนาชุมชน

๑

○ ตอนที่ ๑ เมนูการพัฒนาตนเอง

    ความหมายการพัฒนาตนเอง

๒-๑๔

    ความสำคัญของการพัฒนาตนเอง

○ ตอนที่ ๒ การตรวจประเมินเพื่อการรับรองมาตรฐาน

    การพัฒนาชุมชน

๑๕-๑๙

○ ตอนที่ ๓ การรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชน

๒๐

○ ภาคผนวก

ตัวอย่างแบบฟอร์มต่างๆที่ใช้ในการดำเนินงานตามระบบ

มาตรฐานการพัฒนาชุมชน

๒๑-๓๘

ตัวช่วยการทำงาน...

มาตรฐานการพัฒนาชุมชน

ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน เป็นเครื่องมือ พัฒนาขีดความสามารถ ของ ผู้นำชุมชน กลุ่มองค์กร-ชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และชุมชน ที่เน้นการพัฒนาตนเอง ผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมีเป้าหมายให้ยืนอยู่ได้ด้วยตนเอง โดยผ่านตัวบ่งชี้/เกณฑ์คุณภาพ ในคุณลักษณะ ๓ ด้าน ๙ องค์ประกอบ (ด้านละ ๓ องค์ประกอบ ๓x๓) ที่กำหนดไว้ในแต่ละประเภท และใช้เป็น มาตรฐานวัดความก้าวหน้า ในการพัฒนาของชุมชน (เป็นภารกิจ ตามกฎกระทรวงมหาดไทย แบ่งส่วนราชการกรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒)

บทบาทหน้าที่/ภารกิจของจังหวัด	บทบาทหน้าที่/ภารกิจของอำเภอ
<p>๑. สร้างความเข้าใจในรายละเอียด กระบวนการมาตรฐานการพัฒนาชุมชน ให้อำเภอ</p> <p>๒. จัดทำคำสั่งคณะกรรมการรับรองมาตรฐาน การพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด (และอาจจัดทำคำสั่งคณะกรรมการตรวจประเมินเพื่อการรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด ฯลฯ : กรณีจำเป็น)</p> <p>๓. สร้างความเข้าใจในรายละเอียด กระบวนการมาตรฐานการพัฒนาชุมชน ให้คณะกรรมการฯ/อนุกรรมการฯ</p> <p>๔. สร้างความเข้าใจในรายละเอียด วิธีการขั้นตอน กระบวนการพัฒนาตนเอง ตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน คุณลักษณะ ๓ ด้าน ๙ องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้/เกณฑ์คุณภาพ และการจัดทำแผนพัฒนาตนเองในช่วงเวลาที่กำหนด การทำเอกสารรายงาน การเก็บหลักฐานเชิงประจักษ์ รวมทั้งการตรวจประเมิน และรับรองมาตรฐาน</p> <p>๕. ประสานกับภาคีการพัฒนาในพื้นที่เพื่อให้การสนับสนุนการพัฒนาตนเองของกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>๖. ประสานกับคณะกรรมการตรวจประเมินฯ ในการตรวจประเมินการพัฒนาตนเองตามกำหนดเวลา</p> <p>๗. จัดประชุมคณะกรรมการรับรองฯ เพื่อพิจารณาให้การรับรองมาตรฐานแก่กลุ่มเป้าหมาย</p> <p>๘. จัดทำประกาศจังหวัด และเกียรติบัตรมอบให้กลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน รวมทั้งการเชิดชูเกียรติ</p> <p>๙. จัดทำฐานข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน และเชื่อมโยงข้อมูลให้กับภาคีการพัฒนา รวมทั้ง แจงให้กรมฯ ทราบ</p> <p>๑๐. สร้างเครือข่ายกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชนต่อไป</p>	<p>๑. ศึกษาทำความเข้าใจในรายละเอียด วิธีการขั้นตอน กระบวนการมาตรฐานการพัฒนาชุมชน</p> <p>๒. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่กระตุ้นเชิญชวนเป้าหมาย ทั้ง ๔ ประเภท รวมทั้ง รับสมัครเป้าหมายที่มีความพร้อมสมัครใจเข้ารับการรับรองมาตรฐานฯ</p> <p>๓. จัดทำคำสั่งคณะกรรมการตรวจประเมินเพื่อการรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชนระดับอำเภอ และทีมพี่เลี้ยง รวมทั้ง สร้างความเข้าใจในรายละเอียดกระบวนการมาตรฐาน การพัฒนาชุมชน ให้คณะกรรมการฯ และทีมพี่เลี้ยงทราบ</p> <p>๔. กระตุ้นทีมพี่เลี้ยง ออกติดตามสนับสนุนการพัฒนาตนเองของกลุ่มเป้าหมายที่สมัคร</p> <p>๕. ประสานกับภาคีการพัฒนาในพื้นที่เพื่อให้การ สนับสนุนการพัฒนาตนเองของกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>๖. ร่วมกับคณะกรรมการตรวจประเมินฯ ติดตามสนับสนุนการพัฒนาตนเองของกลุ่มเป้าหมาย และตรวจประเมินการพัฒนาตนเองตามกำหนดเวลา เพื่อนำเสนอให้จังหวัด</p> <p>๗. จัดทำฐานข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน และสร้างเครือข่ายกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน เพื่อร่วมเป็นทีมพี่เลี้ยงต่อไป</p>

สิ่งที่ต้องดำเนินการหลังจากกลุ่มเป้าหมายสมัครเข้าระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชนแล้ว จะต้องทำความเข้าใจกับเขาในเนื้อหารายละเอียดของระบบ ขั้นตอน ด้าน/องค์ประกอบ โดยเฉพาะตัวบ่งชี้ โดยอาจให้กลุ่มเป้าหมายแต่ละประเภทแยกกันระดมสมอง เพื่อวิเคราะห์ตัวบ่งชี้แต่ละตัว ให้ครอบคลุมว่าชอบเขตอยู่แค่ไหน จะต้องลงมือพัฒนาอย่างไรบ้าง จึงจะผ่านตัวบ่งชี้ และจะมีเอกสารหลักฐาน พยานอะไรที่จะบอกได้ว่าผ่านตัวบ่งชี้แล้ว ซึ่งจะต้องจัดเก็บ บันทึกรายงานไว้เป็นระยะๆ ร่วมกับทีมพี่เลี้ยงในระดับอำเภอ จากนั้นจึงนำไปวางแผนการพัฒนาตนเองของกลุ่มเป้าหมายและเตรียมการประเมินตนเอง ต่อไป

ตอนที่ ๑

เมนูการพัฒนาตนเอง

การพัฒนาตนเอง หมายถึง การสร้างความสามารถของตนเองให้มากยิ่งขึ้น และการพัฒนาความสามารถที่ยังไม่ได้พัฒนาของตนเองด้วย โดยเหตุที่มนุษย์เรามีความต้องการที่จะให้ตนเองเจริญก้าวหน้า (ความต้องการเจริญก้าวหน้าส่วนตัว และการรับรู้ศักยภาพของตนเอง) ดังนั้น ทุกคนจึงต้องพยายามพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

ความสำคัญของการพัฒนาตนเอง

คนทุกคนล้วนต้องการมีชีวิตที่เป็นสุขในสังคม ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและความต้องการของตนเอง พัฒนาตนเองได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม การพัฒนาตนเองจึงมีความสำคัญ ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความสำคัญต่อตนเอง

๑.๑ เป็นการเตรียมตนให้พร้อมในด้านต่างๆ เพื่อรับกับสถานการณ์ทั้งหลายได้ด้วยความรู้สึที่ดีต่อตนเอง

๑.๒ เป็นการปรับปรุงสิ่งที่บกพร่อง และพัฒนาพฤติกรรมให้เหมาะสม ขจัดคุณลักษณะที่ไม่ต้องการออกจากตัวเองและเสริมสร้างคุณลักษณะที่สังคมต้องการ

๑.๓ เป็นการวางแนวทางให้ตนเองสามารถพัฒนาไปสู่เป้าหมายในชีวิตได้อย่างมั่นใจ

๑.๔ ส่งเสริมความรู้สึกในคุณค่าแห่งตนให้สูงขึ้น มีความเข้าใจตนเอง สามารถทำหน้าที่ตามบทบาทของตนได้เต็มศักยภาพ

๒. ความสำคัญต่อบุคคลอื่น

เนื่องจากบุคคลย่อมต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน การพัฒนาในบุคคลหนึ่งย่อมส่งผลต่อบุคคลอื่น ด้วยการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง เป็นการเตรียมตนให้เป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีของผู้อื่น

๓. ความสำคัญต่อสังคมโดยรวม

ภารกิจที่แต่ละหน่วยงานในสังคมต้องรับผิดชอบ ล้วนต้องอาศัยทรัพยากรบุคคลเป็นผู้ปฏิบัติงาน การที่ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนได้พัฒนาและปรับปรุงตนเองให้ทันต่อพัฒนาการของรูปแบบการทำงานหรือเทคโนโลยี การพัฒนาเทคนิควิธีหรือวิถีคิด และทักษะใหม่ๆ ที่จำเป็นต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและคุณภาพของผลผลิต ทำให้หน่วยงานนั้นสามารถแข่งขันในเชิงคุณภาพและประสิทธิภาพกับสังคมอื่นได้สูงขึ้น

กระบวนการพัฒนาตนเอง เป็นหัวใจสำคัญของกลุ่มเป้าหมายที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการพัฒนาตนเอง ซึ่งกลุ่มเป้าหมายทั้ง ๔ ประเภท ได้แก่ ผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และชุมชน จะต้องดำเนินการพัฒนาตนเองตามแผนการพัฒนาตนเองในแต่ละด้าน แต่ละองค์ประกอบของระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชนให้บรรลุผลสำเร็จ จึงได้เขียนแนวทางเนื้อหาวิชาให้เห็นเป็นตัวอย่างทั้ง ๔ กลุ่มเป้าหมายตามตารางด้านล่างนี้

๑. ตัวชี้วัดมาตรฐานการพัฒนาชุมชน ประเภทผู้นำ ได้แก่ ผู้นำ อช./ผู้นำสตรี/ผู้นำท้องถิ่น ฯลฯ

ด้าน	องค์ประกอบ	เมนูองค์ความรู้/ แหล่งเรียนรู้ศึกษาเพิ่มเติม	การฝึกปฏิบัติ	การเก็บหลักฐาน เชิงประจักษ์
๑. ด้านบริหารตนเอง	๑.๑ บุคลิกภาพ	-ศึกษาคู่่มือ แนวทางเรื่อง การพูดในที่ชุมชน -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -การเข้าร่วมประชุม/สัมมนา/ อบรมจากหน่วยงานต่างๆ - ฯลฯ	-การฝึกพูดในที่ชุมชน -การเข้าร่วมเวทีประชุม อบรม สัมมนา กับ หน่วยงานต่างๆ หรือ ในงานสำคัญๆ -การรวมกลุ่มสมาชิกผู้สนใจ โดยให้ กคน./หน่วยงานต่างๆ ที่เปิดหลักสูตรการฝึกอบรม และทดลองฝึกปฏิบัติ	-จัดบันทึกพฤติกรรม หรือบันทึกกิจกรรม ที่ไปปฏิบัติมา -หนังสือเชิญประชุม -ภาพถ่ายที่เกี่ยวกับ การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
		-ศึกษาคู่่มือ แนวทางเรื่อง การพัฒนาบุคลิกภาพ/ ด้านการแต่งกาย ฯลฯ -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ศึกษาตัวอย่างจากบุคคล- ต้นแบบ - ฯลฯ	-การแต่งกายให้เหมาะสม ตามโอกาสและกาลเทศะ -การเข้ารับการฝึกอบรม ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ - ฯลฯ	-จัดบันทึกพฤติกรรม -ภาพถ่ายที่เกี่ยวกับ การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๑.๒ พัฒนาความรู้ ความสามารถ	-วิชาความรู้ในบทบาทหน้าที่ -ศึกษาคู่่มือ เอกสาร แนวทาง ที่เกี่ยวข้องและมีประโยชน์ ในการทำงาน -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง - ฯลฯ	-เฝ้าหาความรู้อย่าง สม่ำเสมอเช่น อ่านหนังสือ/ เข้ารับการฝึกอบรมสัมมนา -การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับผู้อื่นในเวทีต่างๆ -มีบทบาทเป็นวิทยากร ในการถ่ายทอดความรู้ สู่ชุมชน - ฯลฯ	-จัดบันทึกพฤติกรรม -ภาพถ่ายที่เกี่ยวกับ การดำเนินงาน -การบันทึกองค์ความรู้ -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๑.๓ คุณธรรม/ จริยธรรม/ศีลธรรม	-วิชาหน้าที่พลเมือง ศีลธรรม/ หลักธรรมาภิบาล -ศึกษาด้วยตนเอง/ไปสถานที่ สำคัญทางศาสนา เช่น วัด, โบสถ์, มัสยิด เพื่อรู้และ เข้าถึงหลักคำสอนทางศาสนา ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ (สิ่งที่คนไทยพึงมี พึงเป็น- พึงปฏิบัติ) - ฯลฯ	-ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ด้านส่งเสริมคุณธรรม/ จริยธรรม/ศีลธรรม -ฝึกอบรม/ปฏิบัติภารกิจ หรือเข้าร่วมกิจกรรมทาง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี -ปฏิบัติตนตามค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ (สิ่งที่คนไทย พึงมี พึงเป็น พึงปฏิบัติ) -ปฏิบัติตน ปฏิบัติงานด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต และ ให้เกียรติยกย่องบุคคลอื่น - ฯลฯ	-จัดบันทึกพฤติกรรม -ภาพถ่ายที่เกี่ยวกับ การดำเนินงาน -บันทึกการตั้งปณิธาน ทำความดีปฏิบัติตนเพื่อ เป็นตัวอย่างที่ดีด้าน ส่งเสริมคุณธรรม/ จริยธรรม/ศีลธรรม -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้าน	องค์ประกอบ	เมนูองค์ความรู้/ แหล่งเรียนรู้ศึกษาเพิ่มเติม	การฝึกปฏิบัติ	การเก็บหลักฐาน เชิงประจักษ์
๒. ด้านบริหารงาน	๒.๑ แผนงาน/ โครงการ/กิจกรรม	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง เรื่องการวางแผนงาน/ โครงการ/การเขียนโครงการ/ การวิเคราะห์โครงการ/ วิเคราะห์ SWOT -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง - ฯลฯ	-เป็นกรรมการหรือแกนนำ ร่วมกำหนดและจัดทำ แผนงาน/โครงการเป็น ลายลักษณ์อักษร มีประสิทธิภาพ และ สามารถนำไปปฏิบัติ ได้จริง รวมทั้งตอบสนอง ความต้องการและแก้ไข ปัญหาในชุมชนได้ -ฝึกการวิเคราะห์ SWOT จากสภาพการณ์ที่เป็นจริง -เข้ารับการฝึกอบรมด้าน การจัดทำแผนงาน/ โครงการ/กิจกรรม	-บันทึกการประชุม -ภาพถ่ายเกี่ยวกับการ ดำเนินงาน -เก็บรวบรวมเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับแผนงาน/ โครงการที่ได้จัดทำ -เอกสารสรุปผล การวิเคราะห์ SWOT -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๒.๒ การปฏิบัติ/ กิจกรรม/โครงการ ตามแผนที่ประสบ ความสำเร็จ	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง การจัดทำแผนงาน/โครงการ การเขียนโครงการ ฯลฯ -ศึกษาตัวอย่างการเขียน โครงการที่ประสบผลสำเร็จ ในการดำเนินงาน -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง - ฯลฯ	-เป็นกรรมการหรือแกนนำ ร่วมทำกิจกรรม/ โครงการ ที่กำหนดไว้ในแผนงานได้ อย่างสำเร็จ เป็นรูปธรรม อย่างน้อย ๓ โครงการ/ กิจกรรม โดยที่ตนเองและ ชุมชน ได้รับประโยชน์จาก การดำเนินกิจกรรม/ โครงการ -เข้ารับการฝึกอบรม/ศึกษา ดูงานกิจกรรม/โครงการ ที่ประสบความสำเร็จ	-รายงานการประชุม -ภาพถ่ายเกี่ยวกับการ ดำเนินงาน -แผนงานดำเนิน กิจกรรม/โครงการ -การประชาสัมพันธ์ ผลงานผ่านช่องทาง สื่อต่างๆ -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๒.๓ การบริหาร ทีมงานที่มีคุณภาพ	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง เรื่องการบริหารทีมงาน/ การพัฒนาทีมงาน ฯลฯ -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -เข้ารับการฝึกอบรม - ฯลฯ	-เป็นกรรมการหรือแกนนำ กำหนดเป้าหมายการ ทำงานร่วมกัน -มอบหมายหน้าที่การ ทำงานและมีการแบ่ง หน้าที่การทำงานอย่าง ชัดเจน -สมาชิกมีส่วนร่วมในการ ทำงาน และรับผิดชอบ การดำเนินงานร่วมกัน -มีการพัฒนาทีมงาน เช่น ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรม สัมมนา ดูงาน เป็นต้น - ฯลฯ	-รายงานการประชุม -กำหนดการดำเนินงาน/ การแบ่งงาน/การ ติดตามขั้นตอนกระบวนการ ดำเนินงานตามที่ได้ ได้รับมอบหมาย -แบบสอบถาม/ แบบประเมินผลสำหรับ กลุ่มเป้าหมาย -บันทึกสรุปผลการ ดำเนินงานและประเมิน ผลการดำเนินงานเพื่อ ปรับปรุงและพัฒนางาน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้าน	องค์ประกอบ	เมื่อน้องมีความรู้/ แหล่งเรียนรู้ศึกษาเพิ่มเติม	การฝึกปฏิบัติ	การเก็บหลักฐาน เชิงประจักษ์
๓. ด้านบริหารสังคม	๓.๑ มนุษย์สัมพันธ์	<ul style="list-style-type: none"> -ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง เรื่องการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ดูงานด้านกิจกรรม/โครงการ ที่เกี่ยวกับการเสริมสร้าง จิตสาธารณะต่อสังคม ชุมชน ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> -การสร้างและมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี -การเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ทางสังคม ในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม -ฝึกและปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลที่มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือสังคม ชุมชน รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาเรื่องการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> -จดบันทึกพฤติกรรม -ภาพถ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงาน -โล่ เกียรติบัตร รางวัล ต่างๆ ที่ได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ/ การสรรเสริญทำความดีต่อสังคม เป็นต้น -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๓.๒ การประสานงานที่ดี	<ul style="list-style-type: none"> -ศึกษาคู่มือ เอกสาร เรื่อง เทคนิคการประสานงานที่ดี -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง - ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> -ฝึกและสร้างเสริมตนเองให้เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพอ่อนน้อมถ่อมตนกับบุคคลทุกเพศทุกวัย รวมถึงการควบคุมอารมณ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ -ฝึกทักษะตนเองให้สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเข้าใจถูกต้องและชัดเจน -ฝึกทักษะตนเองในการเป็นผู้ประสานงานที่ดีกับผู้อื่นและหน่วยงานต่างๆ ให้ได้รับการยอมรับและความร่วมมือในการทำงาน -เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง - ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> -จดบันทึกพฤติกรรม -ภาพถ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๓.๓ ความเป็นประชาธิปไตย	<ul style="list-style-type: none"> -ศึกษาคู่มือ เอกสารที่เกี่ยวข้อง -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง - ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> -รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยความมีเหตุผล -การให้เกียรติ และเคารพสิทธิของผู้อื่นอยู่เสมอ -ดำเนินงานด้วยความโปร่งใส มีความยุติธรรม สามารถตรวจสอบได้ -เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง 	<ul style="list-style-type: none"> -จดบันทึกพฤติกรรม -ภาพถ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงาน -บันทึกรายงานการประชุม/ข้อคิดเห็นต่างๆ เป็นต้น -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

**๒. ตัวชี้วัดมาตรฐานการพัฒนาชุมชน ประเภทกลุ่มองค์กรชุมชน ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต/
คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้ชุมชน, กข.คจ., กองทุนแม่ของแผ่นดิน/ กลุ่มอาชีพต่างๆ ฯลฯ**

ด้าน	องค์ประกอบ	เมนูองค์ความรู้/ แหล่งเรียนรู้ศึกษาเพิ่มเติม	การฝึกปฏิบัติ	การเก็บหลักฐาน เชิงประจักษ์
๑. ด้านบริหารงาน	๑.๑ กองทุน	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร เกี่ยวกับการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง เช่นการดำเนินงานกองทุน/การจัดทำงบประมาณ บัญชี/การดำเนินงานตาม- หลักธรรมาภิบาล -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง - ฯลฯ	-รณรงค์ ส่งเสริมให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกองทุนไม่น้อยกว่า ๗๐% ของสมาชิกกลุ่ม -คัดเลือกคณะกรรมการด้านการบริหารงานกองทุนที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต -บริหารงานด้วยความถูกต้อง โปร่งใส โดยยึดหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน -เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง	-มีระเบียบ แนวทางการบริหารงานกองทุนเป็นลายลักษณ์อักษร -รายงานการประชุม -ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้อง -ภาพถ่ายที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน เช่น การประชุมคณะกรรมการ/สมาชิก เป็นต้น -มีสรุปผลการดำเนินงานที่เป็นปัจจุบัน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๑.๒ กฎระเบียบ	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทางที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบ การบริหารงานและการดำเนินงาน -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง - ฯลฯ	-รณรงค์ ส่งเสริมให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นจัดทำกฎระเบียบ ให้มีความครอบคลุมทุกองค์ประกอบ ทันท่วงที สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ -จัดทำกฎระเบียบการดำเนินงานเป็นลายลักษณ์อักษร -ติดประกาศกฎระเบียบ ในสถานที่ที่สมาชิก/บุคคลทั่วไปสามารถทราบได้ -เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง	-มีกฎระเบียบการดำเนินงานเป็นลายลักษณ์อักษรและมีการประกาศใช้ -ภาพถ่ายการประชุมสมาชิกในการเสนอข้อคิดเห็นในการร่างและจัดทำกฎระเบียบ -บันทึกการนำกฎระเบียบที่มีไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๑.๓ กิจกรรมของกลุ่ม	-ศึกษาแนวทาง คู่มือ เอกสาร ข้อปฏิบัติ ขั้นตอนการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม/การจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกชุมชน -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง - ฯลฯ	-จัดทำแผนการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม -ดำเนินงานกิจกรรมตามแผนการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และต้องเป็นกิจกรรมที่ไม่ผิดกฎหมาย/กฎระเบียบของกลุ่ม และศีลธรรมอันดี -มีแผนการจัดสวัสดิการเพื่อสมาชิก/ชุมชน และดำเนินงานตามแผนได้อย่างน้อย ๓ เรื่อง	-แผนการดำเนินงาน -รายงานการประชุม -ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้อง -การดำเนินงาน -รายงาน/บันทึกสรุปผลการดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้าน	องค์ประกอบ	เมนูองค์ความรู้/ แหล่งเรียนรู้ศึกษาเพิ่มเติม	การฝึกปฏิบัติ	การเก็บหลักฐาน เชิงประจักษ์
๒. ด้านบริหารคน	๒.๑ กรรมการ	<ul style="list-style-type: none"> -ศึกษาคู่มือ แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการ -ศึกษาแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการ -ศึกษากระบวนการทำงานของคณะกรรมการ -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> -รณรงค์ ส่งเสริมให้สมาชิกเข้าร่วมการเลือกตั้งคณะกรรมการ -เลือกตั้งคณะกรรมการที่มีความตั้งใจในการทำงาน และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ -จัดทำแผนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ -เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> -บันทึกการเลือกตั้ง/แต่งตั้งคณะกรรมการ -ทะเบียนรายชื่อของคณะกรรมการ -บันทึกการประชุม/รายงานแผนและผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ -ภาพถ่ายที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการ -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๒.๒ สมาชิก	<ul style="list-style-type: none"> -ศึกษาคู่มือ แนวทาง เอกสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่ม -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> -รณรงค์ ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม -สมาชิกกลุ่มทุกคนต้องปฏิบัติตามกิจกรรมตามกฎระเบียบของกลุ่ม -เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> -ระเบียบ/แนวทางการปฏิบัติกิจกรรมของสมาชิกกลุ่ม -ทะเบียนรายชื่อสมาชิกที่เข้าร่วมการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม/ครั้ง -ภาพถ่ายที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๒.๓ คนในชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> -ศูนย์เรียนรู้ชุมชน -เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ชุมชนในโอกาสต่างๆ -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 	<ul style="list-style-type: none"> -ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้แก่คนในชุมชนได้รับทราบและมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงาน -จัดเวทีแลกเปลี่ยน/จัดทำแบบสอบถาม และแบบประเมินผล เพื่อรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น -เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> -บันทึกการประชุม -ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน -แบบสอบถาม/แบบประเมินผลการดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้าน	องค์ประกอบ	เมื่อน้องมีความรู้/ แหล่งเรียนรู้ศึกษาเพิ่มเติม	การฝึกปฏิบัติ	การเก็บหลักฐาน เชิงประจักษ์
๓. ด้านบริหาร ผลประโยชน์	๓.๑ ผลประโยชน์ ต่อสมาชิก	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-มีการประชุมจัดสรร ผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก อย่างทั่วถึง เป็นธรรม หลายหลายรูปแบบ -มีการจัดสรรผลประโยชน์ ให้แก่สมาชิก เป็นไปด้วย ความถูกต้องและสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์และถูกต้อง ตามระเบียบฯ -เข้ารับการฝึกอบรม/ สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง	-รายงานการประชุม -บันทึกรายละเอียดการ จัดสรรผลประโยชน์ ด้านต่างๆ ให้แก่สมาชิก -ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๓.๒ ประโยชน์ ต่อกลุ่ม	-ศึกษาคู่มือ เอกสารแนวทาง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ศึกษากฎระเบียบของกลุ่ม -ฯลฯ	-จัดให้มีการดำเนินกิจกรรม ของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ -ประชาสัมพันธ์การ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง -ประชุมคณะกรรมการและ สมาชิกเพื่อปรับปรุงและ พัฒนางานให้มี ประสิทธิภาพ เป็นการลด ความเสี่ยงหรือปัญหาที่จะ เกิดขึ้น -ฝึกอบรม/ศึกษาดูงาน หลักสูตรด้านต่างๆ เพื่อเป็น การพัฒนาขีดความสามารถ ของกรรมการและสมาชิก -ฯลฯ	-บันทึกการประชุม -ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงาน -สรุปผลและประเมินผล การดำเนินงาน -แผนการพัฒนา บุคลากร (กรรมการ- และสมาชิก) -ทะเบียนรายชื่อ ผู้เข้าร่วมกิจกรรม -สรุปผลการฝึกอบรม/ การเข้าร่วมหลักสูตร ต่างๆ ของกรรมการ และสมาชิก -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๓.๓ ผลประโยชน์ ต่อชุมชน	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ศึกษากฎระเบียบของกลุ่ม -ฯลฯ	-จัดทำแผนการจัดกิจกรรม บำเพ็ญประโยชน์ต่อคน ในชุมชน/สังคม รวมทั้ง ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม -ดำเนินงานกิจกรรมด้าน บำเพ็ญประโยชน์ และ กิจกรรมด้านดูแล ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม -เข้ารับการฝึกอบรม/ สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง	-บันทึกการประชุม -แผนการจัดกิจกรรม บำเพ็ญประโยชน์ และ แผนการจัดกิจกรรม ด้านดูแลทรัพยากร- ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม -ทะเบียนรายชื่อ ผู้เข้าร่วมกิจกรรม -สรุปผล/ประเมินผล การดำเนินงานตามแผน -ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. ตัวชี้วัดมาตรฐานการพัฒนาชุมชน ประเภทเครือข่ายองค์กรชุมชน ได้แก่ ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน-ระดับตำบล/อำเภอ/จังหวัด , เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน, เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ฯลฯ

ด้าน	องค์ประกอบ	เมนูองค์ความรู้/ แหล่งเรียนรู้ศึกษาเพิ่มเติม	การฝึกปฏิบัติ	การเก็บหลักฐาน เชิงประจักษ์
๑. ด้านบริหาร จัดการงานเครือข่าย	๑. มีกรรมการที่ สอดคล้องเหมาะสม เข้มแข็ง	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง การดำเนินงานของทุกกลุ่ม/ ทุกองค์กรสมาชิกที่อยู่ภายใต้ เครือข่ายองค์กรชุมชนเดียวกัน -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง - ฯลฯ	-การสรรหา/เลือกตั้งคณะ กรรมการ ให้มีตัวแทนจาก ทุกกลุ่ม/ทุกองค์กรสมาชิก -มีข้อกำหนด กฎระเบียบ ที่ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการแต่ละด้าน ไว้อย่างชัดเจน และ คณะกรรมการต้องปฏิบัติ หน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ -เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนา ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง - ฯลฯ	-บันทึกการประชุม -ทะเบียนรายชื่อ คณะกรรมการจาก ทุกกลุ่ม/ทุกองค์กร สมาชิก -แผนการดำเนินงาน -สรุปผล/ประเมินผล การดำเนินงาน -ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๒. มีกฎระเบียบที่ สอดคล้อง และเป็น ที่ยอมรับ	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง การดำเนินงาน กฎระเบียบ ของทุกกลุ่ม/ทุกองค์กรสมาชิก -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง - ฯลฯ	-รณรงค์หรือประชาสัมพันธ์ ให้กลุ่มสมาชิกของเครือข่าย เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ ร่างกฎระเบียบ และการ ปรับปรุงแก้ไข -จัดทำกฎระเบียบเป็น ลายลักษณ์อักษร และ ประกาศให้กลุ่มสมาชิก ภายในเครือข่ายได้รับทราบ ทั่วกัน -เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนา ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง - ฯลฯ	-บันทึกการประชุม -รายชื่อสมาชิกกลุ่ม/ องค์กรสมาชิกที่เข้า ร่วมการดำเนินงาน -ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงาน -กฎระเบียบที่เป็น ลายลักษณ์อักษร -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๓. มีแผนงาน/ โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้อง เหมาะสมเป็น รูปธรรม	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง การจัดทำแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม/การวิเคราะห์ โครงการ/การเขียนโครงการ ฯลฯ -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง - ฯลฯ	-จัดทำแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมที่เป็นลายลักษณ์- อักษร และสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของเครือข่าย -สมาชิกมีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนงาน/โครงการ -เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนา ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง - ฯลฯ	-บันทึกการประชุม -แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมที่เป็น ลายลักษณ์อักษร -รายชื่อสมาชิกที่มี ส่วนร่วมในการจัดทำ แผนงาน/โครงการ -ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้าน	องค์ประกอบ	เมนูองค์ความรู้/ แหล่งเรียนรู้ศึกษาเพิ่มเติม	การฝึกปฏิบัติ	การเก็บหลักฐาน เชิงประจักษ์
๒. ด้านบริหารจัดการ สมาชิก	๒.๑ มีสมาชิกร่วม กำหนดแผนงาน/ โครงการ	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง การทำงานแบบมีส่วนร่วม หรือเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-รณรงค์ ส่งเสริมให้สมาชิก ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง(๕๐%) ของสมาชิกทั้งหมด มีส่วนร่วมในการกำหนด แผนงาน/โครงการ -เข้ารับการฝึกอบรม/ สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-บันทึกการประชุม -แผนการดำเนินงาน -รายละเอียดแผนงาน/ โครงการ -รายชื่อสมาชิกที่มี ส่วนร่วมในการกำหนด แผนงาน/โครงการ -ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๒.๒ สมาชิกเข้า ประชุมสม่ำเสมอ	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง เรื่องการดำเนินงานเครือข่าย หรือเรื่องที่จะประชุม -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-มีการจัดประชุมเครือข่าย ไม่น้อยกว่าปีละ ๒ ครั้ง -กระตุ้น รณรงค์ให้สมาชิก เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๗๐ ของจำนวน สมาชิก -เข้ารับการฝึกอบรม/ สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-กำหนดการประชุม -บันทึกการประชุม -รายชื่อสมาชิกผู้เข้าร่วม ประชุม -ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๒.๓ มีการพัฒนา คุณภาพ/ศักยภาพ สมาชิก/กรรมการ	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง เรื่องการพัฒนาศักยภาพ- บุคลากรหรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-กำหนดแผนการดำเนิน กิจกรรมเพื่อพัฒนา ศักยภาพของสมาชิก/ กรรมการ -ดำเนินการจัดกิจกรรม ไม่น้อยกว่าปีละ ๒ ครั้ง เช่น จัดฝึกอบรม/สัมมนา การศึกษาดูงาน เป็นต้น ให้แก่สมาชิก/กรรมการ -เข้ารับการฝึกอบรม/ สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-บันทึกการประชุม -แผนการดำเนินการ จัดกิจกรรม -รายละเอียดแต่ละ กิจกรรม -รายชื่อสมาชิก/ กรรมการที่เข้าร่วม กิจกรรมในแต่ละครั้ง -ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้าน	องค์ประกอบ	เมนูองค์ความรู้/ แหล่งเรียนรู้ศึกษาเพิ่มเติม	การฝึกปฏิบัติ	การเก็บหลักฐาน เชิงประจักษ์
๓. ด้านบริหารจัดการ ผลประโยชน์	๓.๑ ผลประโยชน์ ต้องสอดคล้องกับ ปัญหา และความ ต้องการของสมาชิก	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง เรื่องการบริหารจัดการ ผลประโยชน์ หรือเรื่องที่ เกี่ยวข้อง -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-มีการจัดกิจกรรมที่แก้ไข ปัญหาหรือตอบสนอง ความต้องการของสมาชิก ซึ่งได้รับผลประโยชน์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ -มีการประชาสัมพันธ์การ ดำเนินงาน -เข้ารับการฝึกอบรม/ สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-บันทึกการประชุม -แผนการจัดกิจกรรม -รายละเอียดกิจกรรม -ภาพถ่ายเกี่ยวกับการ ดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๓.๒ มีการสนับสนุน ซึ่งกันและกัน ระหว่างเครือข่าย และองค์กรสมาชิก	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง เรื่องที่เกี่ยวข้อง -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่เกี่ยวข้อง	-รณรงค์ให้สมาชิกเข้าร่วม ทำกิจกรรมไม่น้อยกว่า ๓ กิจกรรม -ติดตามการปฏิบัติงานเป็น ระยะๆ รวมทั้งการให้ กำลังใจ/ชมเชย/การให้ รางวัล ฯลฯ -มีการประชาสัมพันธ์การ ดำเนินงาน -เข้ารับการฝึกอบรม/ สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-บันทึกการประชุม -แผนการจัดกิจกรรม -รายละเอียดแต่ละ กิจกรรม -รายชื่อสมาชิก/กลุ่ม/ องค์กรสมาชิกที่เข้าร่วม ทำกิจกรรม -ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๓.๓ มีการเชื่อมโยง การทำงานกับ องค์กรภายนอก	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง เรื่องเทคนิคการประสานงาน ที่ดี หรือเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง -ศึกษาโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงาน ภายนอกที่มีการประสานงาน -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-จัดกิจกรรมที่เครือข่าย มีความร่วมมือกับภาคี องค์กรภายนอกไม่น้อยกว่า ๒ กิจกรรม -มีการประชาสัมพันธ์การ ดำเนินงาน -เข้ารับการฝึกอบรม/ สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-บันทึกการประชุม -แผนการจัดกิจกรรม -รายละเอียดแต่ละ กิจกรรม -ทะเบียนรายชื่อภาคี องค์กรภายนอก -ทะเบียนรายชื่อผู้เข้า ร่วมกิจกรรม -ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔. ตัวชี้วัดมาตรฐานการพัฒนาชุมชน ประเภทชุมชน ได้แก่ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงฯ ฯลฯ

ด้าน	องค์ประกอบ	เมนูองค์ความรู้/ แหล่งเรียนรู้ศึกษาเพิ่มเติม	การฝึกปฏิบัติ	การเก็บหลักฐาน เชิงประจักษ์
๑. ด้านเศรษฐกิจ	๑.๑ ส่งเสริมอาชีพ เพื่อยกระดับรายได้ ครัวเรือน	-สรุปข้อมูล จปฐ. ของ หมู่บ้าน -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านอาชีพประเภทต่างๆ แก่ครัวเรือนในชุมชน -ประเมิน/จัดเก็บข้อมูล จำนวนครัวเรือนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๗๐ ของครัวเรือน ในชุมชน ในการจัดทำ แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม เพื่อยกระดับ รายได้ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. -เข้ารับการฝึกอบรม/ สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-แบบสรุปข้อมูล จปฐ. ของหมู่บ้าน -ภาพถ่ายที่เกี่ยวกับ การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๑.๒ มีกลุ่ม/องค์กร ด้านเศรษฐกิจชุมชน ที่เข้มแข็ง	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง การดำเนินงานกลุ่ม/องค์กร ด้านเศรษฐกิจชุมชน -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-ส่งเสริมการจัดตั้งและ พัฒนากลุ่ม/องค์กรด้าน เศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็ง อย่างน้อย ๓ กลุ่มขึ้นไป -เข้ารับการฝึกอบรม/ สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-ทะเบียนข้อมูลการ จัดตั้งกลุ่ม -รายชื่อสมาชิกกลุ่ม/ องค์กรด้านเศรษฐกิจ ชุมชนที่เข้มแข็ง -กฎระเบียบ กติกาการ ดำเนินงานของกลุ่ม องค์กรด้านเศรษฐกิจ ชุมชนที่เข้มแข็ง -ภาพถ่ายที่เกี่ยวกับการ ดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๑.๓ ประชาชนใน หมู่บ้านนำหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง มาใช้	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง การดำเนินงานหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียง -เรียนรู้จากสื่อ จุลสารกรมฯ และเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -การดำเนินงานตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง -ฯลฯ	-ส่งเสริมให้ประชาชนใน หมู่บ้านนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง (๖x๒) มาใช้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของครัวเรือนที่อาศัย อยู่จริง -เข้ารับการฝึกอบรม/ สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-บันทึกการดำเนินกิจกรรม -การจัดทำบัญชีรับ-จ่าย ของครัวเรือนในชุมชน -ภาพถ่ายที่เกี่ยวกับ การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้าน	องค์ประกอบ	เมนูองค์ความรู้/ แหล่งเรียนรู้ศึกษาเพิ่มเติม	การฝึกปฏิบัติ	การเก็บหลักฐาน เชิงประจักษ์
๒. ด้านสังคม	๒.๑ การพัฒนา คุณภาพชีวิตตาม เกณฑ์ จปฐ.	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง การดำเนินงานการจัดเก็บ ข้อมูล จปฐ. -ศึกษาประเด็นข้อคำถามการ จัดเก็บข้อมูล จปฐ. ในเรื่อง ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของคนในครัวเรือน -เรียนรู้จากสื่อต่างๆ แผ่นพับ จุลสาร และเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-ส่งเสริมการจัดกิจกรรม ต่างๆ ด้านการพัฒนา คุณภาพชีวิตที่ผ่านตาม เกณฑ์ จปฐ. ในชุมชน อย่างน้อย ๒๕ ช้อ -มีการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงาน -เข้ารับการฝึกอบรม/ สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-แบบสรุข้อมูล จปฐ. ของหมู่บ้าน -ภาพถ่ายที่เกี่ยวกับ การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๒.๒ กิจกรรม ส่งเสริมด้านศาสนา ประเพณี และ วัฒนธรรม	-ศึกษาคู่มือ หนังสือ เอกสาร แนวทางการจัดกิจกรรมด้าน ศาสนา ประเพณี และ วัฒนธรรม -การเรียนรู้การดำเนิน กิจกรรมทางด้านศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมจาก ปราชญ์ชาวบ้าน/ผู้อาวุโสของ ชุมชน เป็นต้น รวมถึงการ สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น -เรียนรู้จากสื่อต่างๆ แผ่นพับ จุลสาร และเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-ส่งเสริมการจัดกิจกรรม ด้านศาสนา ประเพณี และ วัฒนธรรมในชุมชน ไม่น้อยกว่า ๓ กิจกรรม -มีการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงาน -เข้ารับการฝึกอบรม/ สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-แผนงาน/โครงการที่ เป็นลายลักษณ์อักษร -บันทึกการประชุม การดำเนินงาน -รายละเอียดการจัด กิจกรรม -ทะเบียนรายชื่อ ผู้เข้าร่วมกิจกรรม -ภาพถ่ายที่เกี่ยวกับ การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๒.๓ การจัด สวัสดิการชุมชน	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง การจัดสวัสดิการชุมชน -ศึกษาคูงานหมู่บ้าน/ชุมชน/ องค์กร ฯลฯ มีการจัด สวัสดิการชุมชนที่ประสบ ผลสำเร็จและเป็นแบบอย่าง ที่ดี -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-ส่งเสริมการจัดสวัสดิการ ชุมชนให้แก่ประชาชนใน ชุมชนไม่น้อยกว่า ๓ ด้าน -มีการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงาน -เข้ารับการฝึกอบรม/ สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-บันทึกการประชุม เรื่องดำเนินการ จัดสวัสดิการชุมชน -รายละเอียดโครงการ/ กิจกรรมด้านการจัด สวัสดิการชุมชน -ทะเบียนรายชื่อผู้เข้า ร่วมกิจกรรมการจัด สวัสดิการในแต่ละด้าน -กฎระเบียบ กติกา การดำเนินงาน -ภาพถ่ายที่เกี่ยวกับ การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้าน	องค์ประกอบ	เมนูองค์ความรู้/ แหล่งเรียนรู้ศึกษาเพิ่มเติม	การฝึกปฏิบัติ	การเก็บหลักฐาน เชิงประจักษ์
๓. ด้านการ บริหารจัดการ	๓.๑ การบริหาร จัดการชุมชน	-ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง การจัดทำแผนชุมชน/ การจัดทำแผนชุมชนประจำปี -ศึกษาคู่มือ เอกสาร แนวทาง การดำเนินงานหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงฯ -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-รณรงค์ เชิญชวนให้ทุก ภาคส่วน มีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนชุมชน -กิจกรรม/โครงการที่บรรจุ ในแผนชุมชน สามารถนำไป ปฏิบัติได้จริง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ -เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนา ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-บันทึกการประชุมการ จัดทำแผนชุมชน -แผนชุมชนที่เป็น ลายลักษณ์อักษร -ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๓.๒ การจัดการ ความรู้	-คู่มือ เอกสาร แนวทางการ ดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ชุมชน -เรียนรู้จากสื่อต่างๆ เช่น จุลสาร หรือ เว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-มีการถอดบทเรียน/ องค์ความรู้ รวมทั้งการ จัดการความรู้ให้เป็นระบบ -ส่งเสริมและพัฒนาการ ดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ชุมชน รวมทั้งการใช้ประโยชน์ จากศูนย์เรียนรู้ชุมชน -มีการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงาน -เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนา ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-เอกสารสรุปการถอด บทเรียน/องค์ความรู้ รวมทั้งการจัดการ ความรู้ที่เป็นระบบ -ส่งเสริมและพัฒนา ศูนย์เรียนรู้ชุมชนให้เป็น สถานที่รวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ ต่อชุมชนและเป็นปัจจุบัน -ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	๓.๓ การจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ/ สิ่งแวดล้อม	-คู่มือ เอกสาร แนวทางเรื่อง การจัดการทรัพยากร- ธรรมชาติ/สิ่งแวดล้อม -เรียนรู้จากสื่อ และเว็บไซต์ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง -ศึกษาดูงานหน่วยงาน/ องค์กรที่มีการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ/ สิ่งแวดล้อมที่ดีเด่น -ฯลฯ	-มีการจัดกิจกรรมด้านการ จัดการทรัพยากรธรรมชาติ/ สิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า ๓ กิจกรรม -รณรงค์ให้มีการจัดกิจกรรม ด้านการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน -มีการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงาน -เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนา ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง -ฯลฯ	-บันทึกการประชุมเรื่อง การจัดกิจกรรมฯ/ -รายละเอียดการ ดำเนินกิจกรรมแต่ละ กิจกรรม -ทะเบียนรายชื่อ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมฯ -ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงาน -อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ ๒

การตรวจประเมินผลการพัฒนาตนเองตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนของการดำเนินงานระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน ยึดหลักการเรียนรู้ และหลักการมีส่วนร่วม ดังนั้น ในการประเมินผลการพัฒนาตนเองของกลุ่มเป้าหมาย จึงควรดำเนินการ ดังนี้

๑. ผู้ประเมินผลการพัฒนา และห้วงระยะเวลาในการประเมินผล

ในการประเมินผลตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน จะมีผู้ประเมิน ๒ ส่วน คือ การประเมินความก้าวหน้า เบื้องต้นโดยตนเอง และชุมชน และการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการพัฒนา โดยคณะอนุกรรมการตรวจประเมินเพื่อการรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด/อำเภอ

๑) การประเมินความก้าวหน้าเบื้องต้นโดยตนเอง และชุมชน กลุ่มเป้าหมาย สามารถประเมินผลตนเองได้ ในทุกระยะของห้วงเวลาการพัฒนาตนเอง เช่น ๒ เดือน/ครั้ง ๓ เดือน/ครั้ง ฯลฯ กลุ่มเป้าหมายแต่ละประเภท จะมี ผู้ประเมินผลเบื้องต้น แตกต่างกันไป ดังนี้

มาตรฐานผู้นำชุมชน ผู้ประเมินความก้าวหน้าในเบื้องต้น ก็คือตัวของผู้สมัครเอง จะต้องประเมินตัวเองว่า มีการพัฒนาตามที่ได้กำหนดไว้ในแบบแสดงเครื่องชี้วัดตามแผนพัฒนาตนเองแล้วหรือไม่ หากเห็นว่าเรื่องใดที่ยังไม่มีการพัฒนาตนเองตามด้าน/องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ในแผนพัฒนาตนเอง อาจจะต้องมีการหาวิธีเรียนรู้ หรือเร่งดำเนินการ

จากนั้น ให้บุคคลใกล้ชิดตัวเอง เช่น คนในครอบครัว เพื่อนฝูง ญาติ พี่น้อง ฯ ช่วยประเมินว่า ตนเอง มีคุณลักษณะตามที่กำหนดแล้วหรือยัง หากมีคุณลักษณะใดที่ผู้ประเมินหลายคนเห็นตรงกันว่ายังไม่ผ่าน ก็ควรนำมาทบทวน และปรับปรุง/พัฒนาตนเองในเรื่องนั้นๆ เพิ่มเติม โดยสามารถขอคำปรึกษากับทีมพี่เลี้ยง

มาตรฐานอื่นๆ อีก ๓ ประเภท การประเมินความก้าวหน้า จะเริ่มต้นจาก **ทีมนำการพัฒนา ร่วมกับทีมพี่เลี้ยง** ดำเนินการประเมินความก้าวหน้าเบื้องต้นก่อนว่า ได้ดำเนินการไปตามแผนพัฒนาตนเองหรือไม่ หากตัวบ่งชี้ใดที่ยังไม่ดำเนินการ มีอุปสรรค/ปัญหาอะไร จะแก้ไขอย่างไร ซึ่งจะต้องประเมินความก้าวหน้าจนครบทุกตัวบ่งชี้ตามด้าน/องค์ประกอบของกลุ่มเป้าหมายแต่ละประเภท จากนั้นให้สมาชิก เช่น กรณีเป็นกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ให้สมาชิกในกลุ่มออมทรัพย์ฯ และประชาชนในหมู่บ้าน เป็นผู้ประเมินฯ กรณีเป็นชุมชน ให้เชิญผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน(กม.) สมาชิกกลุ่มต่างๆในชุมชน เข้าร่วมเวทีประเมินฯ ในทุกตัวบ่งชี้ (**ทีมนำการพัฒนา** หมายถึง คณะกรรมการ หรือสมาชิก หรือบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในกิจกรรมการพัฒนากลุ่มองค์กร เครือข่ายฯ และชุมชน ได้มีมติคัดเลือกให้เป็นตัวแทน/แกนนำในการพัฒนาของแต่ละกลุ่มองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และชุมชน ดำเนินการพัฒนาให้เป็นไปตามแผนพัฒนาตนเอง และประสานงานกับทีมพี่เลี้ยง เพื่อดำเนินการพัฒนาตนเองให้ผ่านเกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้ ซึ่งจำนวนของทีมนำการพัฒนา ให้พิจารณาตามความเหมาะสมของแต่ละกลุ่มองค์กร เครือข่าย และชุมชน)

๒) การประเมินผลการพัฒนาโดยคณะอนุกรรมการตรวจประเมินเพื่อการรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด/อำเภอ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการพัฒนาตนเอง ได้ประเมินความก้าวหน้าในการพัฒนาตนเองเบื้องต้นแล้วว่า หากมีความพร้อมในทุกด้าน ให้เสนอขอรับการประเมินผลการพัฒนาจากคณะอนุกรรมการตรวจประเมินฯ ได้ ต่อไป

๒. ขั้นตอนการประเมินผล

การประเมินผลการพัฒนาตนเองของกลุ่มเป้าหมายที่สมัครเข้าสู่ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน จังหวัด/อำเภอ จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด/อำเภอ ทำหน้าที่ในการตรวจประเมินกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รับผิดชอบ และขั้นตอนในการประเมินผล มีดังนี้

๑) คณะกรรมการตรวจประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด/อำเภอ จัดประชุมพิจารณา ด้าน องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ตามแผนพัฒนาตนเองของกลุ่มเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในแบบแสดงเครื่องชี้วัดการพัฒนาตนเองแต่ละประเภท รวมทั้งกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้ในการตรวจประเมินการพัฒนาของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

๒) เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานมาตรฐานการพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด/อำเภอ จัดทำเครื่องมือที่จะใช้ในการตรวจประเมินการพัฒนาของกลุ่มเป้าหมายตามที่คณะกรรมการตรวจประเมินฯ ได้พิจารณา

๓) วางแผนตรวจประเมินกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รับผิดชอบ อาจแบ่งทีมรับผิดชอบพื้นที่ เพื่อความเหมาะสม

๔) คณะกรรมการตรวจประเมินระดับจังหวัด/อำเภอ ดำเนินการตรวจประเมินการพัฒนาตนเองของกลุ่มเป้าหมายตามวิธีที่กำหนด เช่น การจัดเวทีประชาคม สังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม สนทนากลุ่ม ติดตามประเมินผลก่อน ระหว่างและหลังการพัฒนาตนเอง ตรวจสอบเอกสาร /หลักฐานเชิงประจักษ์ของกลุ่มเป้าหมาย

๕) คณะกรรมการตรวจประเมินฯ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สรุปวิเคราะห์ผลการตรวจประเมินของกลุ่มเป้าหมายแต่ละประเภท และจัดทำทะเบียนผู้ผ่าน/ไม่ผ่านการประเมิน ส่งผลการตรวจประเมินพร้อมเอกสาร/หลักฐานเชิงประจักษ์ ให้คณะกรรมการรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชนจังหวัด พิจารณาตรวจสอบ และรับรองผลการพัฒนาของกลุ่มเป้าหมาย ต่อไป

๓. รูปแบบ และเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจประเมิน

รูปแบบการประเมินผลตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน ยึด **หลักการประเมินผลแบบมีส่วนร่วม** เช่น จัดเวทีประชาคมให้กลุ่มเป้าหมาย ผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ให้ข้อมูลทั้งทางตรงและทางอ้อม กับคณะกรรมการตรวจประเมินฯ

เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจประเมินการพัฒนาตนเอง ของกลุ่มเป้าหมาย

เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจประเมินฯ ว่าบรรลุผลเป็นไปตามตัวบ่งชี้ ผ่านเกณฑ์การประเมินหรือไม่ จะขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของตัวบ่งชี้ ว่าเป็นตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ จะวัดได้ ดูได้ นับได้ง่ายกว่าตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ ที่มีความเป็นนามธรรมสูง วิธีการวัดอาจจะใช้หลายวิธีประกอบกัน เช่น ตัวบ่งชี้ข้อหนึ่งของชุมชนกำหนดไว้ว่า “ร้อยละ ๗๐ ของครัวเรือนในชุมชนมีการยกระดับรายได้ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ.” ดังนั้น ในเบื้องต้น ทีมนำการพัฒนา จะต้องนำข้อมูลรายได้ของครัวเรือนในชุมชน ในรอบปีที่ผ่านมา ว่ามีทั้งหมดมีกี่ครัวเรือน และมีกี่ครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. เช่น ชุมชน ก. มีครัวเรือนทั้งหมด ๗๐ ครัวเรือน และในรอบปีที่ผ่านมา มีครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. จำนวน ๑๐ ครัวเรือน การที่จะผ่านตัวบ่งชี้ข้อนี้ ชุมชน จะต้องดำเนินการยกระดับรายได้ครัวเรือนในชุมชน ไม่น้อยกว่า ๗ ครัวเรือน (ร้อยละ ๗๐) จึงจะถือว่าผ่านตัวบ่งชี้ข้อนี้

สำหรับตัวบ่งชี้อื่นๆ ก็สามารถดูได้จากเอกสาร/หลักฐานเชิงประจักษ์ที่มีการรวบรวมไว้ หรือหากไม่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ อาจจะใช้การสอบถามจากเพื่อนบ้าน เวทีประชาคมถามความคิดเห็น ฯ ตัวชี้วัดที่เป็นนามธรรม เช่น ความพึงพอใจ ความสามัคคี ความเอื้ออาทร ฯลฯ อาจจะวัดโดยสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น เช่น ประเภทกลุ่ม/องค์กร ในด้านบริหารคน มีตัวบ่งชี้ว่า มีการแลกเปลี่ยน รับฟังข้อคิดเห็นคนในชุมชน นำมาปรับปรุงการทำงาน ตัวบ่งชี้นี้ หากระบุ

เกณฑ์การวัดเป็นร้อยละ/หรือ จำนวนของสมาชิก ต้องใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นจากสมาชิก เช่น ใช้แบบสอบถาม หรือ จัดเวทีประชาคมออกเสียงนับคะแนน เป็นต้นฯลฯ

๔. ตัวอย่างรูปแบบการประเมินผลมาตรฐานงานชุมชน แต่ละประเภท มีดังนี้

มาตรฐานผู้นำชุมชน นอกจากใช้การจัดเวทีประชาคมแล้ว ยังมีการสังเกตการณ์กลุ่มเป้าหมายในประเด็นต่างๆ ได้แก่ พฤติกรรม การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น การยอมรับของคนในชุมชน การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของชุมชน บางพื้นที่จัดสนทนากลุ่มย่อย และสัมภาษณ์แกนนำชุมชน ผู้เกี่ยวข้อง และชาวบ้าน รวมทั้ง กลุ่มเป้าหมายที่สมัครเข้าสู่ระบบ มาตรฐานฯ ให้ข้อมูลเพิ่มเติม

มาตรฐานกลุ่ม/องค์กรชุมชน ใช้ “การสัมภาษณ์ สอบถาม และ การสนทนากลุ่ม” ของสมาชิกในกลุ่ม/องค์กร รวมถึงพิจารณาจากเอกสารหลักฐานเชิงประจักษ์ที่มีอยู่ในพื้นที่เพิ่มเติม

มาตรฐานเครือข่ายองค์กรชุมชน ใช้ “เวทีประชาคม” เป็นหลัก และใช้ “การสนทนากลุ่ม” “การสัมภาษณ์/ สอบถาม” และ “สังเกตการณ์” ในการค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม

มาตรฐานชุมชน ใช้รูปแบบ “การสัมภาษณ์/สอบถาม” สมาชิก ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชน และการ “สังเกต” ความกระตือรือร้น ความร่วมมือร่วมใจ ความพร้อมเพรียง และการเปลี่ยนแปลงของชุมชน

๕. สรุปเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล ได้แก่

- ๑) แบบสอบถาม /แบบประเมิน ใช้ได้ดีกับการวัดผลตัวชี้วัดเชิงปริมาณ ดูได้นับได้ เช่น จำนวน
- ๒) แบบสัมภาษณ์ ใช้ได้ดีกับการวัดผลตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ และเป็นนามธรรมสูง เช่น มีคุณธรรม มีความเอื้ออาทร มีความสามัคคี ฯลฯ
- ๓) เวทีประชาคม ใช้ได้ดีกับการวัดผลตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ การประเมินผลในภาพรวม เช่น ความคิดเห็น ทศนคติ ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
- ๔) การพูดคุย ใช้ได้ดีกับการประเมินผลแบบเจาะลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก
- ๕) การสังเกตพฤติกรรม ใช้ประกอบกับการประเมินผลแบบอื่นๆ
- ๖) เอกสารเชิงประจักษ์ เพื่อประกอบกับการประเมินผลในรูปแบบอื่นๆ

๖. หลักฐานเชิงประจักษ์

ผู้นำชุมชน ใช้แผนพัฒนาตนเอง และรูปถ่าย ภาพกิจกรรม เป็นหลัก ประกอบการพิจารณาหลักฐานอ้างอิงอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ใบรับรองเกียรติบัตร โล่ สมุดบันทึก/รายงานการประชุม แบบบันทึกการพัฒนาตนเอง หรือสมุดบันทึกการปฏิบัติงาน สมุดเยี่ยมและเอกสารทางการเงิน/บัญชี หรืออื่นๆที่เกี่ยวข้อง

กลุ่ม/องค์กรชุมชน ใช้สมุดบันทึกการประชุม รายงานการประชุม เป็นหลักในการประกอบการพิจารณาหลักฐานอ้างอิงอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น รูปถ่าย ภาพกิจกรรม แผนปฏิบัติงาน เอกสารทางการเงิน/บัญชี ใบรับรองเกียรติบัตร โล่ สมุดเยี่ยม แบบบันทึกการพัฒนา หรือสมุดบันทึกการปฏิบัติงาน เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

เครือข่ายองค์กรชุมชน และชุมชน ใช้รูปถ่าย ภาพกิจกรรม เป็นหลักประกอบการพิจารณา หลักฐานอ้างอิงอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น แผนปฏิบัติงาน สมุดบันทึก/รายงานการประชุม แบบบันทึกการพัฒนาหรือสมุดบันทึกการปฏิบัติงาน ใบรับรองเกียรติบัตร/โล่ /เอกสารทางการเงิน/บัญชี และสมุดตรวจเยี่ยม หรืออื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ในการประเมินผลการพัฒนา นั้น คณะอนุกรรมการตรวจประเมินเพื่อการรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชน จะต้องดำเนินการตรวจประเมินฯ ให้ตรงตามตัวบ่งชี้ที่กลุ่มเป้าหมายได้จัดทำไว้ในแผนพัฒนาตนเอง เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของภาคีการพัฒนาต่างๆ

กลุ่มเป้าหมาย ที่จะผ่านการประเมินจากคณะอนุกรรมการตรวจประเมินฯ นั้น ต้องผ่านตัวบ่งชี้ ครบทุกด้าน และ องค์ประกอบ หากไม่ครบ ถือว่าไม่ผ่านการประเมินฯ ซึ่งกลุ่มเป้าหมาย สามารถที่จะสมัครในปีถัดไปได้

ตอนที่ ๓

การรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชน

การรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชน เป็นขั้นตอน หรือกระบวนการสุดท้ายของการดำเนินงานตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน ต่อเนื่องจากขั้นตอนการประเมินผลการพัฒนาตนเองของคณะอนุกรรมการตรวจประเมิน เพื่อการรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด/อำเภอ ซึ่งส่วนใหญ่อาจทำที่ระดับอำเภอได้เลย ซึ่งคณะกรรมการรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชนจังหวัด ซึ่งเป็นคณะกรรมการฯที่เป็นผู้พิจารณาเพื่อรับรองผลของกลุ่มเป้าหมาย และประกาศเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายทราบว่า ผลการพัฒนาของตนนั้นเป็นเช่นไร

การขั้นตอนการดำเนินงานรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ทำความเข้าใจแก่คณะกรรมการรับรองฯ ในเรื่องต่างๆ เช่น

๑) ที่มาของการดำเนินการระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน

๒) เป้าหมาย ความสำคัญ วัตถุประสงค์ และโครงสร้างกรรมการฯ

๓) ผลการดำเนินงานที่จังหวัด ดำเนินการไปแล้ว

๔) ผลการพัฒนาตนเองของกลุ่มเป้าหมาย ในขั้นของการพิจารณาการประเมินผลของ

คณะอนุกรรมการตรวจประเมินเพื่อรับรองตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด/อำเภอ มีผู้ผ่านการประเมินจำนวนเท่าใด และจำนวนผู้ไม่ผ่านการประเมินจำนวนเท่าใด สาเหตุที่ไม่ผ่านการประเมิน เป็นเพราะเหตุใด เพื่อประกอบให้คณะกรรมการรับรองฯ ทราบ ควรเปรียบเทียบคิดเป็นร้อยละ เพื่อทราบผลดำเนินการฯ

๒. การพิจารณาของคณะกรรมการรับรองผลตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน

ดำเนินการตรวจสอบผลงานจากหลักฐานเชิงประจักษ์ ทั้งนี้ ควรสรุปผลการประเมินของกลุ่มเป้าหมาย แยกเป็นรายประเภท ตามแนวทางที่กรมฯ กำหนดให้แล้ว พร้อมหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อให้คณะกรรมการรับรองฯ พิจารณาเป็นรายบุคคล หรือประเภท ขั้นตอนนี้ อาจให้คณะอนุกรรมการตรวจประเมินฯ เป็นผู้ชี้แจงประกอบ หรือนำกลุ่มเป้าหมายมาร่วม เพื่อชี้แจงเพิ่มเติม กรณีคณะกรรมการรับรองฯ ต้องการทราบรายละเอียด ขั้นตอนนี้ หากคณะอนุกรรมการตรวจประเมินฯ มีความเข้าใจ และตรวจสอบถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง พร้อมมีหลักฐานเชิงประจักษ์ ชัดเจน ก็จะทำให้คณะกรรมการรับรองฯ พิจารณาได้ง่ายขึ้น อาจสอบถามโดยให้กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมชี้แจงได้

๓. จังหวัด จัดทำทะเบียนข้อมูลผู้ผ่านการประเมิน รายงานประธานฯ ทราบ ซึ่งขั้นตอนนี้ ควรจัดทำสรุปรายงานการประชุมของคณะกรรมการรับรองฯ ประกอบ

๔. จัดทำประกาศ และจังหวัด มอบประกาศผู้ผ่านการรับรอง และจัดมอบตามโอกาสที่เหมาะสมต่อไป เช่น การประชุมส่วนราชการจังหวัด/อำเภอ เป็นต้น

๕. รายงานผลการดำเนินการส่งกรมฯ ตามแนวทางที่กรมฯกำหนด

ภาคผนวก

เลขที่.....

ใบสมัครเข้าสู่ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน สำหรับผู้นำชุมชน

ข้อมูลส่วนบุคคล

- ๑. ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
- ๒. เลขประจำตัวประชาชน.....-.....-.....-.....
- ๓. ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่.....ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์.....โทรศัพท์มือถือ.....โทรสาร.....
E-mail.....

หลักฐานการสมัคร

- ( ) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ( ) สำเนาทะเบียนบ้าน
- ( ) รายชื่อคณะที่ปรึกษาในการเข้าร่วมโครงการ (ถ้ามี)
- ( ) อื่นๆ เช่น สำเนาหลักฐานการศึกษา สำเนาเกียรติบัตร ฯลฯ ระบุ.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความและเอกสาร / หลักฐานตามที่ระบุข้างต้นเป็นความจริงทุกประการและมีความประสงค์จะเข้าร่วมการพัฒนาตนเองตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน

(ลงชื่อ).....ผู้สมัคร
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....
การตรวจสอบหลักฐาน (สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับสมัคร)

- ( ) ครบถ้วน ( ) ไม่ครบถ้วน หลักฐานที่ไม่ครบถ้วน ได้แก่.....

.....
(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่ผู้รับสมัคร
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เลขที่.....

ใบสมัครเข้าสู่ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน สำหรับกลุ่ม / องค์กรชุมชน

ข้อมูลทั่วไป

- ๑. ชื่อกลุ่ม / องค์กรชุมชน .....
- ๒. ที่ทำการกลุ่ม : เลขที่..... ซอย..... ถนน..... หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์.....โทรศัพท์มือถือ.....โทรสาร.....
E-mail.....
- ๓. จำนวนสมาชิก.....คน จำนวนคณะกรรมการ.....คน จำนวนทุน.....บาท

หลักฐานการสมัคร

- ( ) สำเนาทะเบียนสมาชิก
- ( ) รายชื่อทีมนำการพัฒนา / คณะกรรมการกลุ่ม / องค์กรชุมชน
- ( ) ระเบียบกติกาของกลุ่ม / องค์กรชุมชน
- ( ) รายชื่อคณะที่ปรึกษาในการเข้าร่วมโครงการฯ (ถ้ามี)
- ( ) สำเนารายงานการประชุมของกลุ่ม / องค์กรชุมชน ซึ่งมีมติว่าประสงค์จะเข้าร่วมการพัฒนาตนเองตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน
- ( ) รายละเอียดผู้ประสานงาน (ชื่อ-สถานที่ติดต่อ-หมายเลขโทรศัพท์)
- ( ) อื่นๆ (ถ้ามี).....

ข้าพเจ้าในนามของกลุ่ม/องค์กรชุมชน.....ขอรับรองว่าข้อความและเอกสาร/หลักฐานตามที่ระบุข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ และมีความประสงค์จะเข้าร่วมพัฒนาตนเองตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน

(ลงชื่อ).....ประธานกลุ่ม/องค์กรชุมชน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....
การตรวจสอบหลักฐาน (สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับสมัคร)

- ( ) ครบถ้วน
- ( ) ไม่ครบถ้วน หลักฐานที่ไม่ครบถ้วน ได้แก่.....

(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่ผู้รับสมัคร
(.....)

ตำแหน่ง.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เลขที่.....

ใบสมัครเข้าสู่ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชนสำหรับเครือข่ายองค์กรชุมชน

ข้อมูลทั่วไป

- ๑. ชื่อเครือข่ายองค์กรชุมชน .....
- ๒. ประเภทของเครือข่าย ( ) บุคคล ( ) องค์กร ( ) เชิงประเด็น ( ) เครือข่ายอื่นๆ (ระบุ).....
- ๓. ที่ทำการเครือข่าย : เลขที่.....ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์.....โทรศัพท์มือถือ.....โทรสาร.....
E-mail.....
- ๔. จำนวนสมาชิก ( ) ประเภทบุคคล จำนวน.....คน
( ) ประเภทกลุ่ม / องค์กรชุมชน จำนวน.....คน
( ) ประเภทเครือข่าย จำนวน.....เครือข่าย
- ๕. จำนวนคณะกรรมการ.....คน
- ๖. จำนวนทุน.....บาท

หลักฐานการสมัคร

- ( ) สำเนาทะเบียนสมาชิก ( ) รายชื่อคณะกรรมการเครือข่าย/แกนนำ/ทีมนำการพัฒนา
- ( ) ระเบียบกติกาของกลุ่มเครือข่าย ( ) รายชื่อคณะที่ปรึกษาในการเข้าร่วมโครงการฯ (ถ้ามี)
- ( ) สำเนารายงานการประชุมของเครือข่าย / ( ) รายละเอียดผู้ประสานงานและทีมนำการพัฒนา (ชื่อ-สถานที่ติดต่อ-หมายเลขโทรศัพท์)
- ซึ่งมีมติว่าประสงค์จะเข้าร่วมการพัฒนา
- ตนเองตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน ( ) อื่นๆ (ถ้ามี).....

ข้าพเจ้าในนามของเครือข่ายองค์กรชุมชน.....ขอรับรองว่าข้อความและเอกสาร/หลักฐานตามที่ระบุข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ และมีความประสงค์จะเข้าร่วมพัฒนาตนเองตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน

(ลงชื่อ).....ประธานเครือข่ายองค์กร
ชุมชน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....
การตรวจสอบหลักฐาน (สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับสมัคร)

- ( ) ครบถ้วน ( ) ไม่ครบถ้วน หลักฐานที่ไม่ครบถ้วน ได้แก่.....

.....
(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่ผู้รับสมัคร
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เลขที่.....

ใบสมัครเข้าสู่ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน สำหรับชุมชน

ข้อมูลทั่วไป

- ๑. ชื่อชุมชน .....
- ๒. หมู่ที่..... ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
- ๓. จำนวนครัวเรือน.....ครัวเรือน
- ๔. จำนวนประชากร ชาย.....คน หญิง.....คน

หลักฐานการสมัคร

- ( ) สำเนามติเวทีประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชน ( ) รายชื่อผู้ติดต่อประสานงานและทีมงานการพัฒนา
ในการเข้าร่วมการพัฒนาตนเองตามระบบ (ชื่อ-สถานที่ติดต่อ-หมายเลขโทรศัพท์)
มาตรฐานการพัฒนาชุมชน
- ( ) รายชื่อคณะที่ปรึกษาในการเข้าร่วม ( ) รายชื่อคณะกรรมการหมู่บ้าน
โครงการ (ถ้ามี)
- ( ) รายชื่อกลุ่ม / องค์กรชุมชน ( ) แผนที่หมู่บ้าน / ชุมชน (โดยสังเขป)

ข้าพเจ้า ในนามของชุมชน.....ขอรับรองว่าข้อความและเอกสาร/
หลักฐานตามที่ระบุข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ และมีความประสงค์จะเข้าร่วมพัฒนาตนเองตามระบบ
มาตรฐานการพัฒนาชุมชน

(ลงชื่อ).....ผู้ใหญ่บ้าน/ประธานชุมชน
(.....)
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

.....
การตรวจสอบหลักฐาน (สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับสมัคร)

- ( ) ครบถ้วน ( ) ไม่ครบถ้วน หลักฐานที่ไม่ครบถ้วน ได้แก่.....

(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่ผู้รับสมัคร
(.....)

ตำแหน่ง.....
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

(ตัวอย่าง)

แบบประเมินสถานภาพตนเอง สำหรับ.....

ที่	ด้าน	องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ขอบเขตตัวบ่งชี้	รูปธรรม-เกณฑ์สำคัญย่อย จะต้องลงมือพัฒนาอย่างไร บ้าง จึงจะผ่านตัวบ่งชี้	เอกสาร/หลักฐาน/ พยาน (รายงาน)

หมายเหตุ * การประเมินสถานภาพตนเองเบื้องต้น หมายถึง การประเมินสถานภาพตนเอง ก่อนวางแผนพัฒนาตนเอง และ
ใช้ประกอบการประเมินผลการพัฒนาตนเอง เป็นระยะๆ หลังจากพัฒนาตนเองตามแผนฯ
ซึ่งจะเป็นไปตามที่กลุ่มเป้าหมายกำหนดว่าจะดำเนินการประเมินผลการพัฒนาตนเองเมื่อใด เช่น ทุกเดือน ๒ เดือน ๑ ครั้ง หรือ ๓ เดือน ๑ ครั้ง ฯลฯ
รวมทั้ง ประเมินผลครั้งสุดท้ายก่อนรับการประเมินผลจากอนุกรรมการตรวจประเมินฯ ระดับจังหวัดหรืออำเภอ

(ตัวอย่าง)

แผนการพัฒนาตนเอง สำหรับ.....

ที่	ด้าน/ องค์ประกอบ	แนวทาง/กิจกรรม การพัฒนาตนเอง	ความสามารถในการพัฒนาตนเอง		ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ	แนวทาง/วิธีการ ปรับปรุงแก้ไข
			พัฒนาด้วยตนเอง (ระบุ วิธีการ/กิจกรรมการพัฒนา)	ขอความร่วมมือ/สนับสนุน จากบุคคล/หน่วยงานอื่น (ระบุชื่อบุคคล/หน่วยงาน/ เรื่องที่จะขอความร่วมมือ/ สนับสนุน)			

- สรุป : ๑. กิจกรรมที่ต้องดำเนินการพัฒนาด้วยตนเอง จำนวน.....กิจกรรม
๒. กิจกรรมที่จะดำเนินการพัฒนาโดยขอความร่วมมือและขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น จำนวน.....กิจกรรม
๓. เริ่มพัฒนาตนเองตั้งแต่เดือน.....พ.ศ.....
๔. พร้อมขอให้คณะอนุกรรมการตรวจประเมินฯ ดำเนินการประเมินได้ ตั้งแต่วันที่..... เดือน.....พ.ศ.....

(ตัวอย่าง)

ตัวอย่างแบบเอกสารรายงานผลการพัฒนาตนเอง สำหรับ.....

ที่	ด้าน/ องค์ประกอบ	แนวทาง/กิจกรรม การพัฒนาตนเอง	ผลการดำเนินงานพัฒนาตนเอง	ระยะเวลา ดำเนินการ	หลักฐานประกอบ

- ตัวอย่าง -

แบบสรุปรประเมินผลสำหรับคณะกรรมการตรวจประเมินเพื่อการรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชน
และคณะกรรมการรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด

ชื่อผู้รับการประเมิน.....ที่อยู่.....

ที่	ด้าน/องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้การประเมิน	สรุปรายงานผล/ เอกสารเชิง ประจักษ์		สรุปผลการ ประเมิน		ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
			ครบ	ไม่ครบ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	
๑	<p>ด้านการบริหารตนเอง</p> <p>๑.บุคลิกภาพ</p> <p>๒.พัฒนาความรู้ความสามารถ</p> <p>๓.คุณธรรม/จริยธรรม/ศีลธรรม</p>	<p>๑.๑ แต่งกายเหมาะสมกับสถานที่ โอกาส และกาลเทศะ</p> <p>๑.๒ มีทักษะในการพูดใช้คำพูดเหมาะสมในแต่ละโอกาสสามารถสื่อสาร ให้ผู้ฟังเข้าใจง่าย</p> <p>๑.๓. สามารถปรับตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดีวางตัวเหมาะสมกับกาลเทศะ</p> <p>๒.๑ ใฝ่หาความรู้อย่างสม่ำเสมอสามารถปรับใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>๒.๒ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น</p> <p>๒.๓ มีการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน</p> <p>๓.๑ ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา ศีลธรรมจารีตประเพณีสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้</p> <p>๓.๒ ปฏิบัติภารกิจทางศาสนา กฎหมาย ค่านิยมของไทยเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นได้</p> <p>๓.๓ ให้เกียรติและยกย่องบุคคลอื่นมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น</p>					
๒	<p>ด้านการบริหารงาน</p> <p>๑.แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม</p> <p>๒.การปฏิบัติ/กิจกรรม/โครงการตามแผนที่ประสบความสำเร็จ</p> <p>๓.การบริหารทีมงานที่มีคุณภาพ</p>	<p>๑.๑ มีข้อมูล/วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางแผนและมีแผนปฏิบัติงานของตนเอง</p> <p>๑.๒ มีส่วนร่วมในกระบวนการแผนชุมชน โดยมีแผนงานโครงการและกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาในชุมชน</p> <p>๒.๑ มีกิจกรรม/โครงการที่ปฏิบัติตามแผนงานที่ดำเนินการสำเร็จเป็นรูปธรรมอย่างน้อย ๓ โครงการ/กิจกรรม</p> <p>๒.๒ ตนเองและชุมชนได้รับประโยชน์</p> <p>๓.๑ สามารถกำหนดเป้าหมายและมีความรับผิดชอบตามบทบาทภารกิจ</p> <p>๓.๒ มีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมตามบทบาทภารกิจ</p> <p>๓.๓ มีการพัฒนาทีมงานและแบ่งหน้าที่งานชัดเจนเป็นที่ยอมรับของทีมงานและกล้าตัดสินใจในการประสานงาน</p>					

- ตัวอย่าง -

แบบสรุปรประเมินผลสำหรับคณะกรรมการตรวจประเมินเพื่อการรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชน
และคณะกรรมการรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด

ชื่อกลุ่ม/องค์กรที่รับการประเมิน.....ที่อยู่.....

ที่	ด้าน/องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้การประเมิน	เอกสารเชิงประจักษ์		สรุปผลการประเมิน		ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
			มีครบ	ไม่ครบ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	
๑	ด้านการบริหารงาน ๑.กองทุน ๒.กฎระเบียบ ๓.กิจกรรมของกลุ่ม	๑.๑ สมาชิกมีส่วนร่วมไม่น้อยกว่า ๗๐ % ๑.๒ การบริหารเงินทุนจัดสรรได้ชัดเจน อย่างมีระบบโปร่งใสตรวจสอบได้ และยึดหลักธรรมาภิบาล ๑.๓ การควบคุมงานอย่างมีระบบ ๒.๑ ที่มา สมาชิกมีส่วนร่วมและเป็นลายลักษณ์อักษร ๒.๒ องค์ประกอบครอบคลุม ทันสมัย เป็นปัจจุบัน ๒.๓ มีการประกาศใช้และนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง ๓.๑ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์/ไม่ผิดกฎหมายและกฎระเบียบของกลุ่มและศีลธรรมอันดี ๓.๒ กิจกรรมทำต่อเนื่อง/ก้าวหน้า/สำเร็จ ๓.๓ มีแผนการจัดสวัสดิการเพื่อสมาชิก/ชุมชนและสามารถดำเนินการตามแผนได้อย่างน้อย ๓ เรื่อง					
๒	ด้านการบริหารคน ๑.กรรมการ ๒.สมาชิก ๓.คนในชุมชน	๑.๑ คณะกรรมการต้องมาจากการเลือกตั้งของสมาชิกและ/หรือแต่งตั้งตามระเบียบ ๑.๒ การทำงานตามบทบาทหน้าที่ (ทั้งคณะ) ๑.๓ แผนปฏิบัติการของคณะกรรมการ ๒.๑ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ๒.๒ ปฏิบัติตามกฎระเบียบกลุ่ม ๒.๓ กลุ่มมีสมาชิกเพิ่มขึ้น ๓.๑ คนในชุมชนรู้ว่า มีกลุ่ม และให้การยอมรับ ๓.๒ คนในชุมชนสนับสนุนกลุ่ม (ร่วมเป็นสมาชิก/เข้าเป็นสมาชิกเพิ่ม) ๓.๓ มีการแลกเปลี่ยน รับฟังข้อคิดเห็นคนในชุมชนนำมาปรับปรุงการทำงาน					

- ตัวอย่าง -

แบบสรุปรประเมินผลสำหรับคณะอนุกรรมการตรวจประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชน
และคณะกรรมการรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด

ชื่อเครือข่ายองค์กรชุมชนที่รับการประเมิน.....ที่อยู่.....

ที่	ด้าน/องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้การประเมิน	เอกสารเชิงประจักษ์		สรุปผลการประเมิน		ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
			มีครบ	ไม่ครบ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	
๑	ด้านบริหารจัดการงานเครือข่าย ๑.มีการสอดคล้องเหมาะสมเข้มแข็ง ๒.มีกฎระเบียบที่สอดคล้องและเป็นที่ยอมรับ ๓.มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องเหมาะสมเป็นรูปธรรม	๑.๑ มีกรรมการครอบคลุมทุกกลุ่มองค์กรสมาชิก ๑.๒ มีการกำหนดบทบาทแบ่งหน้าที่และปฏิบัติตามหน้าที่ ๒.๑ มีกฎระเบียบที่เป็นลายลักษณ์อักษรเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกมีปรับปรุงแก้ไขและประกาศให้รับรู้โดยทั่วกัน ๓.๑ มีแผนงานที่เป็นลายลักษณ์อักษร ๓.๒ มีแผน/โครงการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเครือข่ายฯเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิก					
๒	ด้านบริหารจัดการสมาชิก ๑.มีสมาชิกร่วมกำหนดแผน/โครงการ ๒.สมาชิกเข้าประชุมสม่ำเสมอ ๓.การพัฒนาคุณภาพ/ศักยภาพสมาชิก/กรรมการ	๑.๑ สมาชิกมีส่วนร่วมกำหนดแผนงาน/โครงการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก ๒.๑ มีการประชุมเครือข่ายไม่น้อยกว่าปีละ ๒ ครั้ง และจำนวนสมาชิกที่มีอยู่เข้าประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ๓.๑ มีกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของสมาชิก/กรรมการไม่น้อยกว่าปีละ ๒ ครั้ง					
๓.	ด้านบริหารจัดการผลประโยชน์ ๑.ผลประโยชน์ต้องสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของสมาชิก ๒.มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันระหว่างเครือข่ายและองค์กรสมาชิก ๓.มีการเชื่อมโยงการทำงานกับองค์กรภายนอก	๑.๑ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของผลประโยชน์(ถ้ามี)ที่นำไปจัดกิจกรรมที่แก้ไขปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของสมาชิก ๒.๑ จำนวนกิจกรรมไม่น้อยกว่า ๓ กิจกรรมที่มีสมาชิกร่วมมือกันทำงานหรือสนับสนุนช่วยเหลือกัน ๓.๑ จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ กิจกรรมที่เครือข่ายมีความร่วมมือ/มีการจัดกิจกรรมกับภาคีองค์กรภายนอก					
รวม	๓ ด้าน ๙ องค์ประกอบ	๑๑ ตัวบ่งชี้					

สรุปผลการตรวจประเมินในภาพรวม ( ) ผ่านการประเมินผลการพัฒนาตนเอง จำนวน องค์ประกอบ
( ) ไม่ผ่านการประเมินผลการพัฒนาตนเอง จำนวน องค์ประกอบ

ความเห็นของคณะกรรมการตรวจประเมินฯ

( ) ควรรับรอง ( ) ไม่ควรรับรองเพราะ.....

(ลงชื่อ).....ประธานคณะกรรมการประเมินฯ จังหวัด/อำเภอ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความเห็นของคณะกรรมการรับรองมาตรฐานฯ

( ) รับรอง ( ) ไม่รับรองเพราะ.....

(ลงชื่อ).....ประธานคณะกรรมการรับรองมาตรฐานฯ จังหวัด

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

- ตัวอย่าง -

แบบสรุปประเมินผลสำหรับคณะกรรมการรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด

ชื่อชุมชน/หมู่บ้านที่รับการประเมิน.....ที่อยู่.....

ที่	ด้าน/องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้การประเมิน	เอกสารเชิงประจักษ์		สรุปผลการประเมิน		ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
			มีครบ	ไม่ครบ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	
๑	ด้านเศรษฐกิจ ๑. ส่งเสริมอาชีพเพื่อยกระดับรายได้ครัวเรือน ๒. มีกลุ่มองค์กรด้านเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็ง ๓. ประชาชนในหมู่บ้านนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้	๑.๑ ร้อยละ ๗๐ ของครัวเรือนในชุมชนมีการยกระดับรายได้ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. ๒.๑ มีกลุ่ม/องค์กรด้านเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็งอย่างน้อย ๓ กลุ่ม ๓.๑ ประชาชนในหมู่บ้านนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๖x๒) มาใช้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของครัวเรือนที่อาศัยอยู่					
๒	ด้านบริหารจัดการ ๑. การบริหารจัดการชุมชน ๒. การจัดการความรู้ ๓. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	๑.๑ มีแผนชุมชนและนำไปใช้ปฏิบัติจริงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ๒.๑ มีการจัดการความรู้และมีศูนย์เรียนรู้ชุมชน ๓.๑ มีกิจกรรมด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ/สิ่งแวดล้อมไม่น้อยกว่า ๓ กิจกรรม					
๓.	ด้านสังคม ๑. การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ ๒. กิจกรรมส่งเสริมด้านศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่า ๓ กิจกรรม ๓. การจัดกิจกรรมสวัสดิการชุมชน	๑.๑ การพัฒนาคุณภาพชีวิต ผ่านเกณฑ์ จปฐ. อย่างน้อย ๒๕ ข้อ ๒.๑ มีกิจกรรมส่งเสริมด้านศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่า ๓ กิจกรรม ๓.๑ มีการจัดสวัสดิการชุมชนไม่น้อยกว่า ๓ ด้าน					
รวม	๓ ด้าน ๙ องค์ประกอบ	๙ ตัวบ่งชี้					

ประกาศจังหวัด.....
เรื่อง การรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชน ปี ๒๕๕๘

ตามที่ จังหวัด..... ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และชุมชน ขับเคลื่อนกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพตนเอง ให้มีความเข้มแข็งอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และมีความยั่งยืน โดยสมัครเข้ารับการรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการรับรองระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชนจังหวัด ได้ประชุมพิจารณาผลการพัฒนาตนเองของกลุ่มเป้าหมายที่สมัครเข้าสู่ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชนเรียบร้อยแล้ว จังหวัดฯ จึงขอประกาศรับรองมาตรฐาน ตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน ประจำปี ๒๕๕๘ จำนวน ๔ ประเภท รวม ..... หน่วย ดังนี้

- ๑. ประเภทผู้นำชุมชน จำนวน.....หน่วย ได้แก่
  - ๑.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
  - ๒.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

ฯลฯ

- ๒. ประเภทกลุ่ม/องค์กรชุมชน จำนวน.....หน่วย ได้แก่
  - ๑. กลุ่ม.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
  - ๒. กลุ่ม.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

ฯลฯ

- ๓. ประเภทเครือข่ายองค์กรชุมชน จำนวน.....หน่วย ได้แก่
  - ๑. เครือข่าย.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
  - ๒. เครือข่าย.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

ฯลฯ

- ๔. ประเภทชุมชน จำนวน.....หน่วย ได้แก่
  - ๑. บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
  - ๒. บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

ฯลฯ

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่   เดือน   พ.ศ. ๒๕๕๘

(.....)

ผู้ว่าราชการจังหวัด.....

เอกสารอ้างอิง

แนวทางการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในการเข้าสู่ระบบมชช. กรมการพัฒนาชุมชน.๒๕๕๘

การพัฒนาคุณภาพการประเมินและตรวจสอบรับรองมาตรฐานงานชุมชน ปี ๒๕๕๙.กรมการพัฒนาชุมชน. ๒๕๕๙

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานกระบวนการที่สร้างคุณค่า.กรมการพัฒนาชุมชน.๒๕๕๕

การเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนด้วยระบบมาตรฐานงานชุมชน (มชช.) .กรมการพัฒนาชุมชน. ๒๕๕๖

ชื่อเอกสาร ไขข้อข้องใจมาตรฐานการพัฒนาชุมชน ปี ๒๕๕๘

จัดทำโดย สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน

ที่ปรึกษา นายอาจณรงค์ สัตยพานิช ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

คณะผู้จัดทำ

๑. นางอรพิน เสถียรยานนท์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานมาตรฐานการพัฒนาชุมชน
๑. นายสุทธิพร สมแก้ว	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
๒. นางสาวนิษฐา ปิ่นกระจาย	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
๓. นางณัฐพร สุรพีส์ดี	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
๔. นายเกียรติภูมิ พิมพ์สาส์	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

เดือน/ปีที่พิมพ์ มกราคม ๒๕๕๘